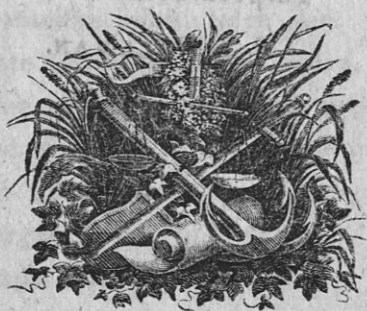

BLINDT ALARM,

ETT STUDENT-UPPTRÄDE.

AF

J. F. LAGERVALL.

HELSINGFORS,
hos J. SIMELII Enka, 1838.

Imprimatur:

S. J. BACKMAN.

När efter välförsyarta theser
Man hem förnöjd til julen reser,
Man slår sig lös på något vis
Och lemnar då en fyrk til pris.

Nu stundar julen, tiden ilar;
Den late på sin dunbädd hvilar,
Men den sit prova ren gjort unnan,
Så glad som Bacchus uppå tunnan,
Steg in på värdshuset hos Nathan,
Vid torget, uppå stora gatan,
At för sin räkning för termin,
För spisning med och utan vin
Och någon glödgare, mot hostan medicin,
Betala, hvad som kan bli öfver
Af det til skjutsen man behöfver,
Som också ren til punkt och pricka
År aflagd i en särskild ficka;
Och sen, om taskboken det tål,

Uti en fin och välbrygd bål
Få dricka ut en afskeds skål:
I vidrigt fall, tar man en sexa,
Skiljs lika nöjd, tils cassan hinner växa.
Ren ofta mången munter sälle
Förlustat sig på samma ställe;
Och mången bitter afskedstår,
Man der på stället skåda får.

Nu reser Munter af och Sälle,
Den äldre, jemte brodren Pelle;
De vika in på detta ställe
Och följas utaf Soergenfri,
Med flere uti compagnie,
Som vilja deras aftåg si,
At mer befästa vänskapsbandet
Och önska nöje uppå landet;
Men för'n de hunnit fram till Nathan,
År tåget redan bredt som gatan:
De nödgas til at stiga in,
Men en och ann' har brådt som hin;
En ville dröja, men d' ä' felet,
At han skall op på skådespelet,
En ann' bestämt et rendez-vous

Precist på timmen, klockan sju;
En ville ännu litet språkas
Med någon, som så snart ej råkas,
Det är en landsman och en vän,
Som uti draget,
Vid detta laget
Och sist på slaget,
Skall resa ut från Menn.

Sen man sig pelsat,
Til tanter helsat, —
Men ment cousiner,
Och noga profvat Nathans viner,
Man skiljdes åt med förnöjda miner.
Men några få dock beslöto blifva,
At än med vänner en stund fördrifva,
Som nu förlägna
Med tvänne bålar,
I stora skålar,
Dess mera trägna,
At hålla kvar de vänner få,
Som ej en välment tår försmå:
Och ibland dem var Soergenfri,
Han skulle kvar i staden bli;

Han bördig var ifrån den ö,
En prydnad för vår östersjö,
Som danat flera store män,
Och utan tvifvel danar ännu,
Ån mången jättestor coloss,
Som blott befordrar krigets bloss.
Han lifvar laget med sit Snak,
Han talte väl och flitigt drack.
I det han ständigt mante på,
Han sad', så godt jag kund' forstå,
"Den gyldne Tid gaaer bort, vi alt for
meget snakker;
Stik af! i dette Land man lider kein Po-
lakker,
Helst blant Studenterne. Jeg uroest har
den skik
Hidfoert fra Wittenberg. Man tvende gan-
ge; Drik!
Ey siger sammesteds. Ach! hvo et Kruus
nu havde
Ret af den Bryhan, som Franz Zimmer os
tillavde!
Wir Purschen samme Huus Buchlade kal-
det har.

Ach! gid i Wittenberg en Time jeg nu var!
Paa Tydsk Academie hvis andet læres ikke
Saa uno haustu lær man dog ett Kruus at
drikke,

Allons! drik om engang, og det Studenticos!
Naar jeg har faaet mit Pas; saa vandrer
jeg min Kaas.

Et Kruus kand ey förslaae det er för liden
dosis

För lærde Folk som jeg, pro nobis Stu-
diosis.

Vi goere maae Besked. Vi drikke lystig
om;

At et og andet Kruus blir efterhaanden
tom.”

Men bäst man rumlar,
I glädjen tumlar,
Så störes nöjet,
Afbrytes löjet
Af en, som diylar, förfärligt mumlar,
Han sett och harmats,
At här så larmats,
Då i sin slide,

På naket bräde
Han suttit hela qvällen lång,
Fått höra munter glädjesång
Och icke fått sig en sup en gång.
Han stiger in, ej det minsta bockar
Och blifver näsvis och svär och pockar:
”Hvad, mina Herrar, för tusan skockar!
Jag väntat ren från sex til nie,
Och klockan går rätt nu på tie.
Jag går att klaga för Rådman Gök,
Som snart skall göra här besök.”
””Hör, vänta kära!
Ja, på min ära
Skall jag dig lära,
At den välvise med slikt besvåra.””
Så säger Sälle
Och brodren Pelle;
De fatta karlen med kraft i nacken,
Som kastas med en fart i backen;
Men dörren springer,
Då klockan ringer,
Och karlen faller
Mot trappans galler;
Men stiger blodig,

Dock trotsig, modig,
Med hot at genast gå til policen,
Som nog skall hämnas den här malicen.
Och som han svär och sig så förbannar,
En välkänd man invid porten stannar,
En rasker knekt utaf brandvakts corpsen,
En tapper hjelte, fast ren til åren.
Han frågar forman med stentors stämman,
”Hvad är på färde, är värden hemma,
Hvem fan har satt dig i sådan klämman?
Säg! svara hundsfott! är du förbannad,
År nu din tunga i gapet stannad?
Nyss skrek och svor du, så larmet hördes
Til Krögers, der vi i otid stördes,
Då mången halfsmord til hemmet fördes.
Knapt vaktens trumma och tordöns slag
Mer kunnat störa ett glädtigt lag:
Och nu så står du dit mål betagen,
Som om du vore af åskan slagen.”
Han fattar karlen med kraft i kragen
Vid dessa ord och var ej sen
At dra krabaten för lyktans sken.
Han ser en skepnad, med blod om truten,
Med spår af näfve, som varit knuten;

”Hvad, slyngel, säg då! är du väl galen,
Af hvilken bödel är du så malen?”

””Ach Herr Kapral, dä va en bal,
Som va på vägen att bli fatal.
Der op hos Nathan, der sitta flera,
Studenter, harar, som poculera;
Som glaset uttöms, så påfylls mera.
Jag arma satan,
Jag står på gatan,
Jag står och fryser
Och skälfver, ryser,
Då elden, som hos Nathan lyser,
Mig visar tydligt,
Hur grannt och prydligt,
På bästa viset,
Som Paradiset,
År alt garneradt,
Väl arrangeradt
Och fullt serveradt.
Der dricks och larmas,
Jag ser och harmas,
Jag ensam lider,
Det skär och svider,

Mit tålmod mig svek omsider,
Jag hästen binder
Och ser ej hinder,
At få en smörgås och sup på köpet,
För det jag postat och stått i stöpet.
Jag klappar, väntar och åter klappar;
Då isen bildat i skägget tappar,
Jag slutligt harmsen i nyckeln nappar;
Helt litet trycker,
Omärkbart knycker,
Då regeln springer
Och dörren ringer;
Jag tror mig blidkat ödets nycker,
Jag trodd' i verlden bättre del,
Men jag tog felt.

Som Adam blef ifrån Eden jagad,
Blef äfven jag, men förfärligt agad.
Först slår mig Sälle,
Så brodren Pelle,
Tils utaf Munter,
Jag vräks herunter,
Så at jag faller,
Mot trappans galler;

Och hvad jag anför, det är ej sqvaller;
Men kan så tydligt ses uppå truten,
Som utaf svulnad är helt utskjuten.””

”Ja så!” utbrast med tusen eder
Den gamle brandvaktskarlen Breder,
”Go’ herrarna skall läras seder.
Ej hädanefter vitsord äger
Det gamla ordspråket, som säger,
At hunden vållar harens död;
’Ty harar här satt hund i nöd.”
Han träder in helt oförskräckt
Med sidovapnet på, om hufvudet betäckt
Och fram til gafveln kosan ställer;
Men Kyparen, som ser hvad galler
Och tror, at innan kort det smäller;
Ja kanske, at det drabbar Breder,
At honom läres seder:
Och säkert var hans slutsats riktig,
Han träder ödmjuk och försigtig,
Med bugning djup, han gör sig vigtig
Och säger: ”det är Corpral Breder,
Som stundom plägar mig til heder,
Af vänskap och för skyldskaps skull

Hit äfven göra sin patrull
Och någon gång vid gräl och split;
I hemligt updrag skickas hit;
Och, hvad som öker hans merit,
Han tar ej gåfvor eller gull.”
”Godt!” hviskar en, ”sup gynnarn full.”
Men gynnarn ej det sista hör,
Han laget stum sin hälsning gör,
I det han på cocarden rör;
Til kyparn säger han: ”kamrat!
Nej, enligt ny och fastställd stat;
Vi kallas icke nu så mer,
Men yngre Underofficer.”
””Ja,”” sade kyparn, ””d’ ä’ sant
Min vän och frände är Sergeant;
Mot andra städers, deras corps
I värdighet och rangtour står,
Som gardet vid transporter får,
När någon til armeen går.””
”Ja,” sade Breder, ”aldraminst,
Och det är en så ringa vinst,
För alt det omak och besvär
Och onda, som vi slita här.”

Infunde derpå bjuder Breder
At stiga fram och sitta neder
Uppå den gula tabouretten,
En liten pall, men vid boufetten;
Och frågar, hvad han bjuda får,
Om Breder ej en sup försmår,

”Nej, alt uppå vår räkning går:”
Skrek Munter, hvilken rådet gaf,
At Breder skall trakteras braf;
”Gif dugtigt utaf alla sorter:
Båd pounche och bränvin, öl och porter.
Drick, gamle man, på krigsmans sätt,
Vis egen kraft, gör kyparn rätt;
Drick raskt, på ärligt krigsmans vis,
Gif döden nu i all police!
Och om du för policen halas,
Dit botum utaf oss betalas.”

Och Breder var utaf de få,
Som ej behöfde manas på;
Ej mera nu i dryckeslag,
Ån fordomdags vid Lappo slag.
Hans ambition och hans courage
På stridens fält och vid fastage,

Har gjort hans namn, har höjt hans frägd
Til ryktbarhet uti vår negd.

Han var ej fyllpråm, nej bevars!

Han tömde endast hvad som bars.

Men tömma jemt, det tilhör Breder

Och hälla i, til kyparns seder.

Och såsom grund til denna bragd

Hos Krögers redan blifvit lagd,

Behöfdes blott at då och då

Högst en i sender späda på.

Precist som Munter ren befalt,

At Breder skulle ges af alt

I rågadt mål, af alla sorter:

Båd pounche och bränvin, öl och porter;

Så växlades med dessa jämt

Tils gubbens lynne blifvit stämtdt,

Til ordspråk, infall, sång och skämt,

Och denna växling iakttagen

Tils klockan ren var elfva slagen.

Då stiger in, af köld betagen,

Den arma forman, kall och frusen,

Och skakar snön ifrån carpusen: —

Han väntat något resultat,

För sig, sin häst och sin kamrat

Utaf Kapralen Breders prat:
Men Breder fann sig här för väl,
Och ansåg bäst, och det med skäl,
At ej begynna något gräl,
Men talte hälst om sina dater,
Om sina fälttåg och kamrater;
Hur redliga, hur krigiskt djerfva,
Hur man ej mer får slika värfva,
Ej söner fädrens dygder ärfva.

När forman träder in och hör,
Hvad Breder här för honom gör,
At här ej hålles strängt förhör,
Han hålls på mattan, ingen stör;
Han står der både rädd och flat,
Ser stora bålar, fyllda fat,
Ser Breder i brillant humeur;
Och härlig, som på faten rågan,
Vid Breder flammar glödgarlågan.
Han glömmer grälet, glömmer plågan,
Ej mer så högt han spänner bågan;
Men visar mycket mindre mod,
Sen kölden syalat af hans blod,
Och varnad utaf färden ner
Försigtigtvis ej talar mer,

Ån frågar blott, när resan sker,
”Så snart vi uttömt denna bål
Och slutat har vårt aftonmål,
Gif akt! uppå vår afskedsskål.
Gå nu til kyparn och säg til,
At vi befalt, at hvad du vill
Af mat och dryck, han dig skall ge.”
””Straxt!”” ropte kyparn, ””det skall ske.””

Infunde straxt beställsam för
Til köket forman, der han gör
Et härligt mål, af stek och smör;
Som understundom späddes ut,
Med droppar för hans svulna trut,
Af samma slag, som Krögers fru
Gaf för et dylikt fall, som nu.
Men klockan tolf skiljs laget åt,
Då tänker hvar en på sin stråt:
Förhindrad Breder är at gå;
Ty han kan knapt på benen stå,
Men sitter tyst uti sin vrå.
Dock hur han måttar, hur han passar
Och flyttar varsamt sina tassar,
I yrseln några ord han mumlar,
Han drar sig ut, i slädan tumlar;

Men lemnar ej sin sax och snöre,
För hvilka stan betalt tolf daler och et öre.
Han ligge ogild, enligt lag,
Lik then ther fallit utan slag.

Nu kommer Munter ner til slä'n
Och ropar: "hvad är der för fän,
Som på min kappsäck lagt sig neder?"
""Der är blott et, d' ä' gamla Breder.""
"Nå! om krabaten hem du leder,
Så ger jag dig för dit besvär,
Så mycket du i qväll förtär."
""Nej,"" sade kyparn, ""går ej an,
Jag är nu hemma enda man
Och på den grund jag icke vågar
At följa den så långsamt tågar:
Och bor så långt i kronohagen:
Och husbond' skulle bli bedragen;
Som sagt, att när man resa vill,
Så skall jag alting läsa til.""
"Stig Breder op ock pack dig hem!"
Han, yr och sömning, frågar, ""hvem?""
"Du just! din hustru väntar dig."
""Då vill hon säkert prygla mig,
Här är så skönt och här är ro;

Men icke i mit bo.””

”Du arma gäck! hvad står at göra?”

”Hvad!” roptes, ”annat än at köra:

När han blir vaken från sin villa

Skall han väl gilla,

At han blir skiljd från sin Sibilla.”

”Nå!” ropte laget, ”kör då på.”

”God natt!” skrek Munter och lät gå.

Så bar det af i traf och lopp,

På jemnt och slätt och backe op

Och backe ned i fullt galop,

De trenne ömsningar å rad,

Ty samma skjutskarl återförde

Sin häst och den, som Munter körde:

Den fjerde uti Borgå stad

Blef mera kinkig, ty der var

På hållskjuts då, en träbent karl,

Hvars häst just tyktes Munter gläda

Och skulle spännas för hans släda.

Men halta forman yrkar på

At med på slädan följa få;

Ty han kan ej på medan stå,

Ån mindre alt til Ilby gå:

Och med en liflig ed han svor;

Det han sin "märo" ej betrör,
At hemtas ens af egen bror,
Dessmindre af den formansgossen,
Som följer med den andra trossen.
Nu måste Munter mot sin vilja
Sig ifrån reskamraten skilja.
Han lyftes nu på nästa trappa,
Blott höljd utaf sin slitna kappa:
Ty gubbens vilkor voro knappa.

Vid månans sken man tydligt såg,
Hur tjensten lekte i hans håg,
Och at ej handen var förlamad:
Ty saxen var med styrka kramad,
Han den tils trappan stadigt höll,
At den ej ifrån handen föll,
Men sen, vid afresan til slut
Den lossna, liksom til salut.
Der lemnades han mindre säll,
Ån han det var förliden qväll
Och under Munters dubbla fäll;
Ty innankort han börjar frysa,
Af köld at skälfva och at rysa.
Til råga på, han drömmer illa,
Han tror sig ligga vid Sibilla;

Hon lyfter redan sin karbas
Och slår i kull hans bränvinsglas.
Han sprittar til uti sin yra
Och hör at klockan klämtar fyra;
Han vaknar glad ifrån sin villa:
Ty han är icke vid Sibilla,
Han ligger fri på öppna gatan
Och gläds åt granskapet med Nathan,
Der aldrig hon med sin karbas,
Får komma åt hans bränvinsglas.

Han rundtomkring i mörkret famlar
Och sina embetsredskap samlar,
Sig skyldig tror til nästa dag
At ge tilkänna klockans slag:
Och börjar straxt vid nästa hörn
Det ropa som en vredgad björn.
För hufvudstaden af Guds hand
Han manar skydd mot eld och brand.

Men i sin sång han plötsligt störes:
En klockas ljud från broen höres,
Det klatschas jemt och svärs och köres.
Vid brinken stannar der en kur,
En Herre, välgödd som en tjur,
Satt der, som fogeln i en bur.

Han rest från Åbo utan rus,
Men utaf resans sus och dus
Var han confus och smått förlägen,
Om hvart han skulle taga vägen.
Han tittar ur sin kur och gäspar,
Til slut han vaknar rätt och läspar,
”Der står en brandvakt, Mats skall fråga,
Med hvilken gata man skall tåga,
At komma dit Fru Holmsten bor,
Det bästa värdshus, som jag tror.”
””Nej!”” sade Breder, ””jag er visar,
Der bäst ni bor och läckrast spisar;
Det är just uppå denna gatan,
I öfra våningen hos Nathán.””
”Nej vis mig blott Fru Holmstens port
Nog hjälper jag mig sedan fort.”
””Nåh, kära Herre! ta mej fan,
Om nå'n Fru Holmsten bor i stan.””
”Nåh, *Herre*, — hvad för öfverdåd!
Slikt folk får kalla mig hans nåd;
Men säg mig då, hvar Lotta bor,
Hvars värdshusrörelse är stor?”
””Hon bor i Borgå, som jag tror,
Hon bor ej här i Helsingfors.””

”Hör nu din stock! Mathias, korss!
Hur har du kört? du sofvit denna natt
Och spelat mig et satans spratt:
Du har, som jag nu hört,
Igenom Borgå kört.”

””Vi ä’ i Borgå,”” svarte karln;
””Ser ej hans nåd der borta Marn
Och der på backen väderqvarn.””

”Hör Mats! du kan mig just förtreta,
Vill du mig då til vrede reta?
Bäst bör väl stadens brandvakt veta,
Hur stan, han bor uti, kan heta.”

Helt näsvis svarade hans dräng,
Utledsnad utaf resans fläng:
””Man kunde tro, hans nåd är galen,
Han är det ej, men känner ej localen.””

”Hör på, Mathias, tala sakta!
Du skall oss för duelsmål akta.
Fast du har skäl til gräl och pock,
Då jag dig kallade en stock;
I hufvudstan man dock ej tål;
Ett sådant buller, skrik och skråll
Och vet, at som Commerce-Råd,
År jag förnäm, är jag hans nåd.

Och då du är i tjänst hos mig;
Så tilhör någon rangclass dig.”
Rätt höflig nu, Mathias svarar
Och ej sin skamlöshet försvarar;
Men blott som meningslös, förklarar,
At det ej skett af öfverdåd,
Som han förgått sig mot hans nåd;
””Men,”” for han fort, ””ers nåd bör veta;
Så sant jag vill Mathias heta,
Så sant jag heter Klöfverblad,
Så äro vi i Borgå stad.””
”Rätt så i Borgå är ni nu,”
Så sade en bedagad fru,
Som gick, at af sin grannfru låna
En caffebrännare, hvaraf at sig betjena
Hon sig betingat af en vän,
Och lofvat, at igen
Dess granne får sit caffe mala
Hos henne, utan at betala.
Det var accordet, som jag mins:
Så hjälps man åt, der sämja fins.
Nu reser stadens brandvakt sig,
Från ränsten, der han legat natten,
Och ropar: ”bränvin eller vatten!

Min törst är högst olidelig.”
”Gå til Hoslander, skynda dig!”
”Hemt' hit en sup, så går jag hem.”
Som han det sagt, slår klockan fem:
Och bägge brandvakter tilhopa,
Nu börja at på en gång ropa;
Men Borgå brandvakt är ej sen,
Som tror sig brandvakt här allen,
At kasta saxen om den andras ben.
Men til en likadan manöver
Den andra blott et tag behöfver,
Och at i kull kamraten slå,
Som för sig sjelf kan knappast stå.
Vid skränet af det återskall,
Som åstadkoms af detta fall,
Blef den förnämas hästar skrända,
Som måste varit illa tämda;
Han i tumultet vände om
Och gladdes, at han undankom;
För'n nå'n i stan fick nys derom,
Hvem som han var, hvad brott han gjort,
Han ber sin kusk, at köra fort,
At kunna upnå säker ort;
Der de ej mer för rätta ställas,

Til böter och til ansvar fällas,
Vi höra ej til stans spioner
Och önska dessa tu personer
En snabb och lycklig återresa,
At slippa fästning, plikt och nesa:
De andra tu i saxar fästa,
Vi ville önska, ock det bästa,
En skyldighet emot ens nästa.
Men huru hjälpa dem så lätt,
Som bundna stå på dubbelt sätt:
Först trädde i hvarandras saxar,
Som fogeln uti snaran flaxar,
Så streta de för friheten;
Och hvilken är ej öm om den?
Så hålls i egen sax med kraft,
At ej förlora, hvad man haft.
I denna striden gör dock Breder
Åt hufvudstadens brandvakt heder;
Ty han, som ruset sofvit ut,
Han skulle segern få til slut;
För resten var han handfast karl,
Hvad ej den andra stackarn var,
Som, hitintils til hälften full,
Föll vid var enda stöt i kull.

Nu kom vid larmet en patrull,
Som ilar fram med största fläng!
At skilja detta handgemäng;
Ser stadens brandvakt slagen, fallen;
Förfärligt blöda invid vällen,
Och ser en annan brandvaktsskarl;
Han deraf känneteknen bar.
Patrullen frågar, hvem han var?
"Til eder tjenst, Sergeanten Breder."
Patrullen svarar, "mycken heder
För oss, at er bekantskap göra,
Och något nytt derjemte höra,
En fågnad stor, i smärre städer,
Ren anmärkt utaf våra fäder;
Men den der lurken skall vi lära
At veta, hvem som man bör ära;
At brått mot subordination
Man straffar med arqvebusion."
"Nej!" ropar Breder, "jag ej vill
At för min skull så hårdt går til."
"Men," svarar chefen för patrullen,
"Han skall sig laga utom tullen;
Jag nödgas härom rapportera
Och borde honom arresterera

Och aldrig kan han tjena mera;
Han tjent et år på bättring ren
Och bordt få afsked längesen:
Hvar brandvakten utgörs af en
Och såsom det är här befalt,
Skall vara allom, uti alt,
Båd chef och vakt i en gestalt
Är han för liderlig och klen.””
”Men jag förrättar alt allen,”
Sad' Breder med all tilförsigt,
”Jag känner tjensten och dess vigt,
Går i ansvarighet och pligt.”
Den flyende han gaf den plan,
At genast gå til hufvudstan
Och söka sig hans place vid vakten,
Ty då han ej hörs af i trakten,
Så måste tjensten bli besatt,
Ty sådant folk behörs hvar natt.
Han skänker honom då den villa,
Til hvilken redan här om dagen
Han utsedt place i kronohagen,
Der första grundsten ren är slagen;
Och ger på köpet sin Sibilla.
